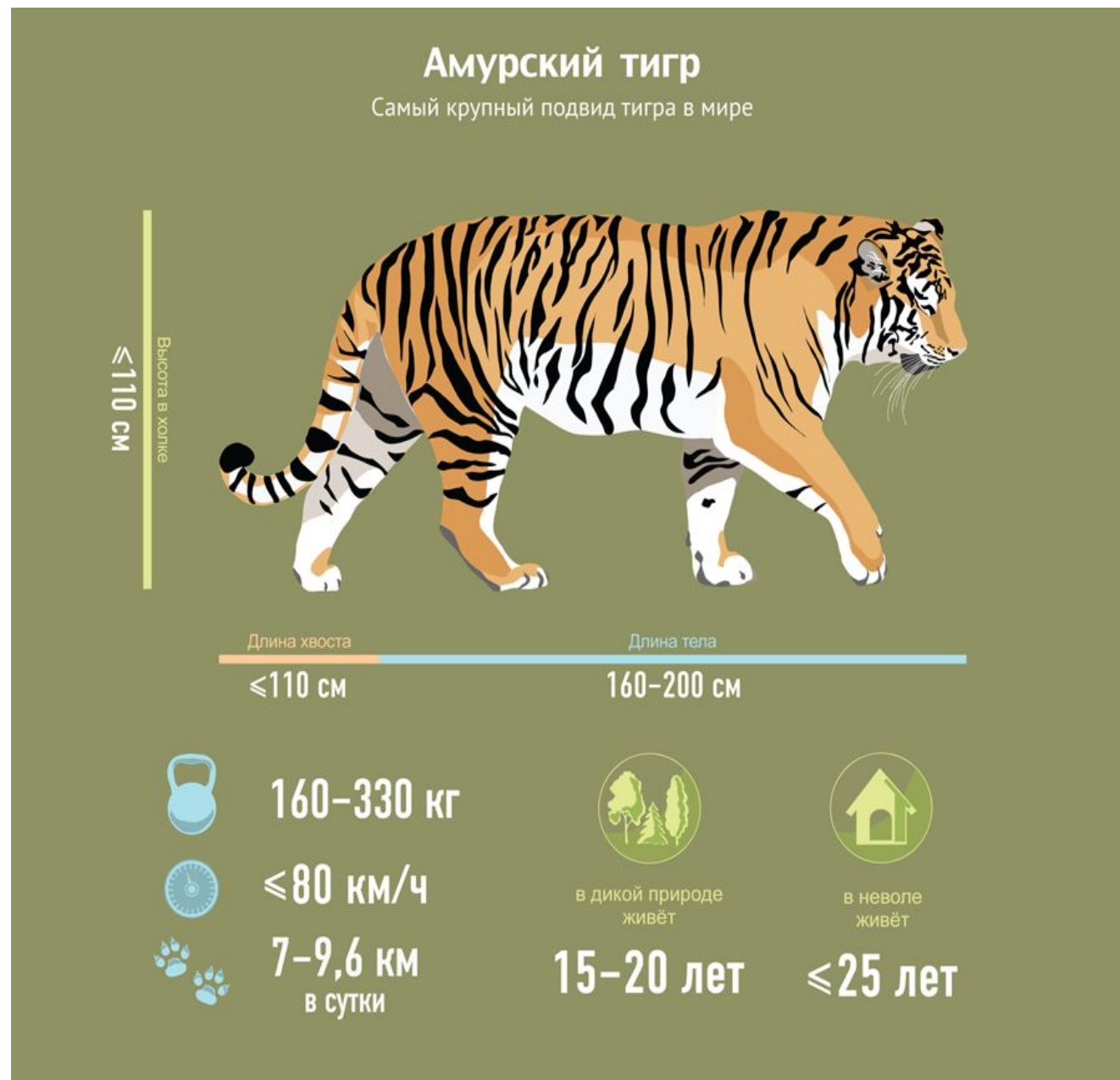

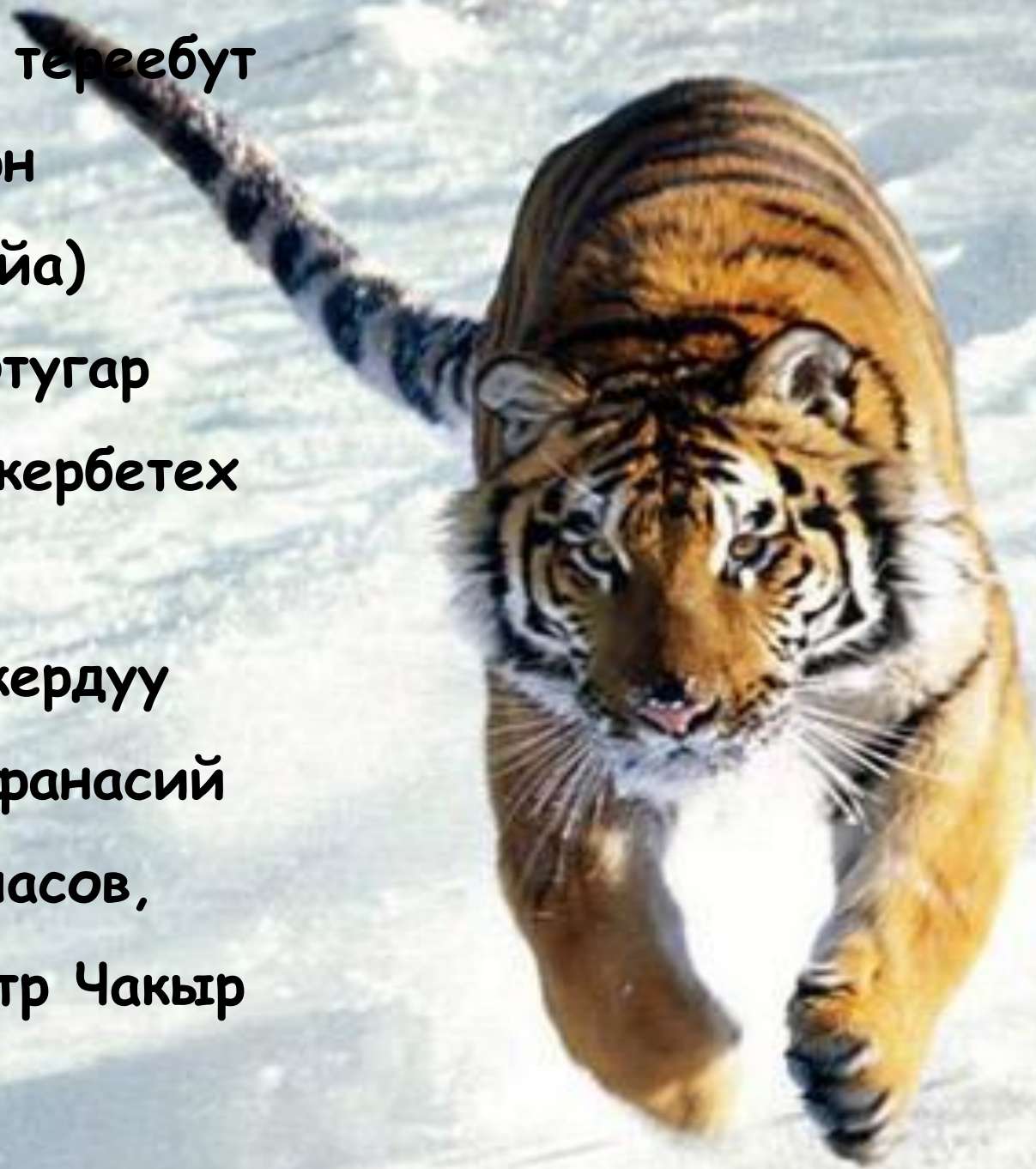

САХА
СИРИГЭР
БААБЫР

- **Баабыр** ([лат.](#) *Panthera tigris*) диэн куоскалар биистэрин уустарыгар киирэр сиэмэх [кыыл](#).
- Төрүт үөскээбит сирдэрэ - Илин уонна Собуруу [Азия](#). Баабыр икки араас көрүнгнээх - Амур баабыра уонна Бенгалия баабыра.

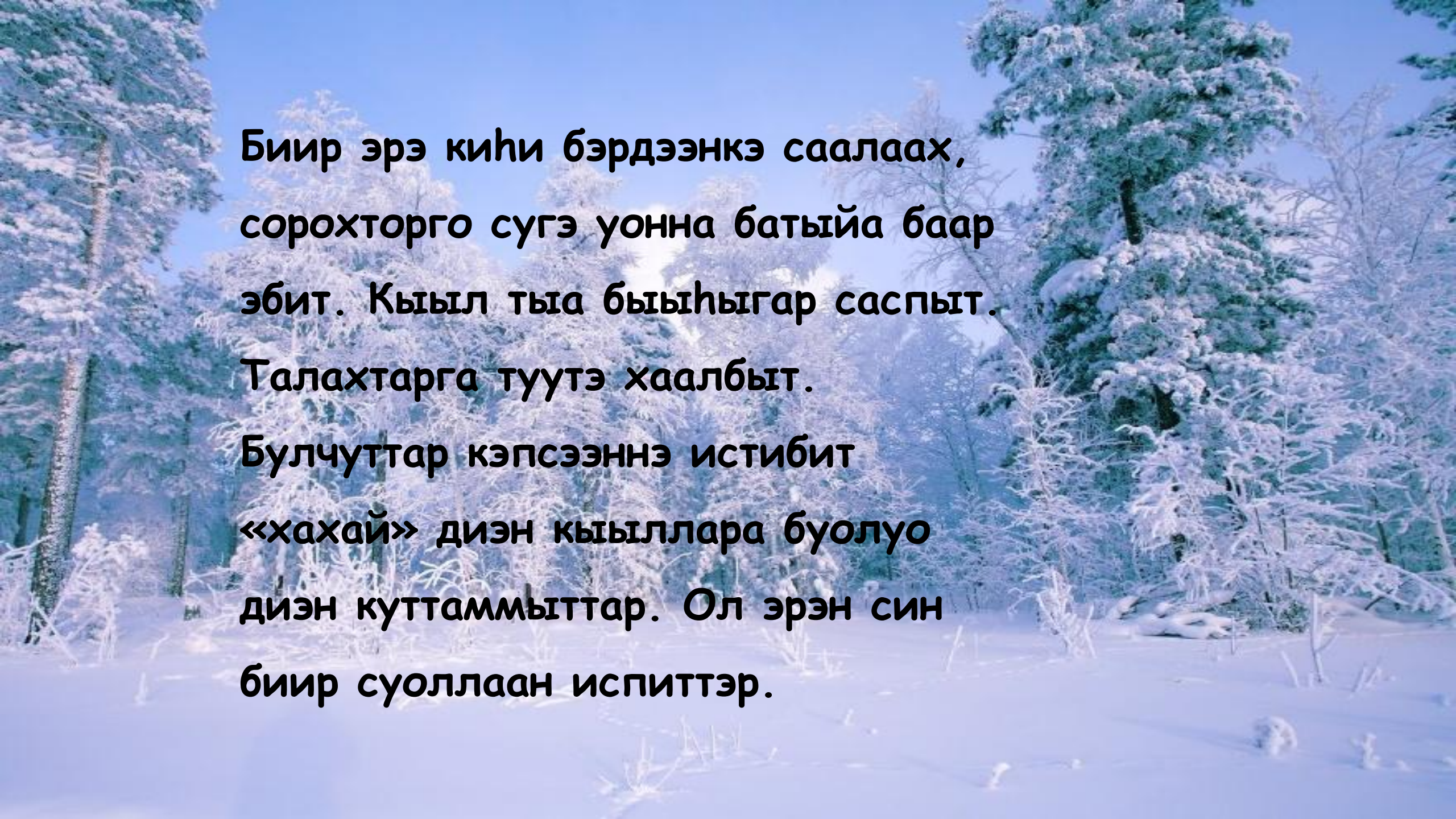

Бу түбэлтэ мин ийэм тереебут
дэриэбинэтигэр Эдьээн
нэһилиэгэр (Уус-Маайа)
1905с. сэтинньи ортотугар
буолбута. Дьон урут кербетех
кыылларын суолун
булбуттар. 5 булчут кердуу
барар буолбуттар: Афанасий
Конюхов, Сергей Атласов,
Михаил Захаров, Петр Чакыр
уонна Петр Захаров.

Баабыры суоллуу барбыт булчуттар

Биир эрэ киһи бэрдээнкэ саалаах,
сорохторго сугэ уонна батыһа баар
эбит. Кыыл тыа быыһыгар саспыт.
Талахтарга туутэ хаалбыт.
Булчуттар кэпсээннэ истибит
«хахай» диэн кыыллара буолуо
диэн куттаммыттар. Ол эрэн син
биир суоллаан испиттэр.

Бэрдээнкэ саа

Булчуттар сохсо онороору
гыммыттара кыыллара
улахана бэрт буолан
эккирэтэр буолбуттар.
Суоллаан иһэннэр баабыр
сиэбит сылгытын анаарын
булбуттар. Кыыл суола арыы
тыага киирбит. Онтон икки
аны хайдан бултаһарга
санаммыттар.

Эмискэ тыа нeнyе кии
ханыытын истибиттэр. Суурэн
тийбиттэрэ куоскаба
майгынныыр кыыл биир
булчуту ере быраба-быраба
тырыта тыыта сылдьар эбит.
Саанан ыппыттарыгар
баабырдара туох да
буолбатах. Атын булчут
сугэнэн оройго саайбытын,
кыыллара тииһигэр түһэрэн
ылан туора илгэн кэбиспит.

Онтон атын булчукка туспут.
Онуоха доботторо саанан уонна
унуунэн туһуспуттэр. Баабыр
мелтеен, устунан ылбыт
баастарыттан елен барбыт.
Булчуттар уот оттоннор бааһырбыт
дотторун бубэйдээбиттэр.

Саха сиригэр баабыры бастакы
уонна бүтэһик бултааһын Эдьээн
нэһилиэгин Тэнкэ диэн сиригэр
буолбут. Кыыл этин биир сыарҕаҕа
тиэйэн аҕалбыттар. Тириитин
атыһыттар атыласпыттар.

**Баабыры
бултааһын тугэнэ
хартыына буолан
Эдьээн
бeһуелэгин
култууратын
киинигэр ыйанан
турар.**

1905 с.
бултаммыт
баабыр
чуучалата
Ярославской
аатынан
краеведческой
музейга турар.